

Socialdepartementet

Pensionsmyndigheten
Box 3190
100 64 Stockholm

Uppdrag att utvärdera vissa beräkningsregler i ålderspensionssystemet

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Pensionsmyndigheten att göra en utvärdering av vissa beräkningsregler som har betydelse för inkomstpensionens utveckling och för inkomstpensionens finansiella stabilitet. En sådan utvärdering ska avse inkomstindex, de beräkningsfaktorer som ingår i balanstalet samt delningstalet.

Utvärderingen ska innehålla en analys av indexeringens och balanseringens hittillsvarande funktion och effekter på pensionssystemet, för pensionärer och för pensionssparare. Därvid ska särskilt studeras om de nuvarande reglerna under den pågående balanseringsperioden har gett eller beräknas ge oönskade effekter. I utvärderingen ska inkomstpensionens samspel med garantipensionen beaktas.

I uppdraget ingår också att undersöka möjliga justeringar i reglerna som ger en mer rättvisande utveckling, jämnare utveckling, tidigare reaktion eller på andra vis förbättrade egenskaper utan att systemets finansiella stabilitet påverkas eller att reglerna kompliceras. Några förslag ska däremot inte lämnas.

Uppdraget gäller således tekniken bakom indexering, balanstal och delningstal men ska inte gälla pensionssystemet som sådant eller de grundläggande principer som ingår i pensionsöverenskommelsen.

Redovisningen av uppdraget ska innehålla en analys av konsekvenserna för pensionärer, pensionssparare, pensionssystemet och för statsbudgeten.

Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Socialdepartementet) senast den 28 februari 2012.

Ärendet

För snart 10 år sedan skapades reglerna för den automatiska balanseringen. Därmed blev regelsystemet för ålderspensionssystemet komplett med ett sammantaget helt finansiellt stabilt system. Ett system som i sig var nyskapande, komplext och utan egentliga förebilder. I år fastställs ett balanstal för nionde gången där balanstalet åter är över 1,0. Det har därmed vunnits mycket erfarenhet av hur systemet fungerar i uppgång och nedgång.

Systemet fungerar som avsett och hanterar också underskottssituationer så att finansiella problem hanteras när de uppstår utan att skjuta en skuld på framtiden.

Reglerna för indexering, skuldberäkning, tillgångsberäkning och balansering är en komplicerad helhet och det kan nu konstateras att det finns delar i reglerna som i vissa scenarier kan skapa en oönskad rörlighet i inkomstpensionernas värde. Inte på så sätt att den finansiella stabiliteten hotas utan på så sätt att systemet under vissa förhållanden riskerar att reagera sent, reagera onödigt mycket eller reagera på ett icke önskvärt sätt.

Pensionsmyndigheten har under arbetet med att analysera effekter av balanseringen påtalat ett antal effekter som de nuvarande beräkningsreglerna har och påpekat att det genom justeringar i beräkningsreglerna för inkomstindex, balanstal och delningstal sannolikt går att förbättra systemets egenskaper utan att ändra pensionssystemets principer eller påverka den finansiella stabiliteten.

Mot bakgrund av de nu vunna erfarenheterna av hur indexeringen och balanseringen praktiskt fungerar i uppgång och nedgång finns skäl för en utvärdering av de beräkningsregler som har betydelse för såväl inkomstpensionernas utveckling som för inkomstpensionens finansiella stabilitet.

På regeringens vägnar

Maria Larsson

Stefan Oscarson

Kopia till
Finansdepartementet/BA
Socialförsäkringsutskottet
Pensionsgruppen (S 2007:F)

